

УДК 1:316.4

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: НОВІ ВИМІРИ ЗАГРОЗ, ПОВ'ЯЗАНИХ З АКТИВІЗАЦІЄЮ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Олександр Дзьобань

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Україна, 61024, тел. (095) 188-72-14,
e-mail: a_dzeban@ukr.net*

Олександр Соснін

*Національний авіаційний університет, Інститут міжнародних відносин,
Відрадний проспект, 4, м. Київ, Україна, 03058, тел. (044) 406-76-80,
e-mail: alvas.sosnin@gmail.com*

Показано, що зростаючий вплив зовнішніх інформаційних і комунікаційних чинників на розвиток міжнародних суспільно-політичних відносин вимагає термінового підвищення якості виконання державою інформаційно-комунікаційної функції. Обґрунтовано, що у сучасних умовах проблема інформаційної безпеки особистості, суспільства і держави принципово актуалізується і потребує комплексного осмислення.

Ключові слова: інформація; комунікації; інформаційні впливи; інформаційні загрози; інформаційна безпека; міжнародні відносини.

Сучасне суспільство характеризується небаченим раніше збільшенням впливу інформаційної складової на соціальне буття, якими б концептуальними характеристиками ми його не наділяли – постіндустріальне, інформаційне, ринкове, громадянське тощо.

Виробляючи нормативні визначення дійсності, формуючи потреби, погляди, оцінки й переваги, інформаційна діяльність є однією з конститутивних складових соціальної реальності. Поява нових інформаційних технологій закладає міцну основу для розвитку світової інформаційної спільноти. У розвинених країнах цей перехід сприятиме зміні соціальних і економічних відносин. Суперечності інтеграційних стратегій глобалізації і регіоналізації конструюють нові інформаційні й віртуальні потоки, що продукують інформаційне насильство й прагнуть до власної влади, панування слова.

Інформаційна безпека посідає одне з ключових місць у системі забезпечення життєво важливих інтересів усіх без винятку країн. Це передусім обумовлено нагальною потребою створення розвиненого інформаційного середовища суспільства. Однак саме інформаційне середовище найчастіше спричиняє загрози національній безпеці в різних сферах діяльності особистості, суспільства й держави. У сучасних умовах виникла потреба в переосмисленні та уточненні

проблеми інформатизації України крізь призму її інформаційної безпеки з урахуванням сучасних інформаційних впливів.

Результати аналізу останніх досліджень і публікацій засвідчують, що глобальна інформатизація суспільства, активізація міжнародної діяльності в інформаційно комунікаційній сфері, стрімкий розвиток інформаційної техніки й нових інформаційних технологій, збільшення потреб суспільства в різноманітних інформаційних послугах, формування останніми десятиліттями національних і глобальних інформаційно-телекомунікаційних систем зумовили появу нового виду економіки – інформаційної [12; 13; 16; 17], яка, своєю чергою, безпосередньо пов'язана з інформаційно-комунікаційними технологіями [2; 4; 6; 18]. Як зазначено у наших попередніх публікаціях, темпи зростання інформаційних ресурсів у сучасних умовах перевищили темпи зростання інформаційних потреб людини. Новою надзвичайно суттєвою проблемою сучасного суспільства є проблема засвоєння бурхливо зростаючих ресурсів, що може спричинити інформаційне перенасичення і, зрештою, інформаційну кризу [3, с. 25]. Зазначене, з урахуванням активізації міжнародної діяльності в інформаційно-комунікаційній сфері, зумовило як виникнення й актуалізацію нових загроз національній безпеці в усіх її сферах, передусім в інформаційній, так і модифікацію вже існуючих. Мета нашої статті – дослідити такі загрози.

Призначення соціальної комунікації полягає у виконанні комунікативної функції соціуму, засоби ж її реалізації доволі різні: від народних зібрань до інформаційних агентств і міжнародних організацій. Специфічність соціальної комунікації як соціального явища полягає в тому, що вона є чинником, який забезпечує взаємозв'язок людей у їхній діяльності. Такий обмін – суть інформаційна взаємодія як вищий тип взаємодії, відповідний соціальній (вищій) формі руху матерії. Зростаючий вплив зовнішніх інформаційних і комунікаційних чинників на розвиток суспільно-політичних відносин у суспільстві вимагає термінового підвищення якості виконання державою *інформаційно-комунікаційної функції* (ІКФ). Далеко не всі уявляють сьогодні, наскільки серйозною вона є в умовах сучасної геополітичної обстановки навколо України і як обернеться для нас найближчим часом маніпулювання сенсом (змістом) інформаційних повідомлень аматорами приватних ЗМІ. Глобалізація способу життя і джерел постачання інформації багато в чому вже дискредитували їхні дії у визначенні національних інтересів і цінностей та зруйнували соціокультурну ідентичність наших громадян, а кількість чинників впливу так званої «м'якої сили», яку вони генерують, зростає і тягне за собою щораз жорсткіші наслідки для життя народу і суверенітету країни, яких ми сьогодні навіть не уявляємо. Втрата ціннісних орієнтирів у суспільстві за зростаючих ризиків відчуження суспільства від стабільної економічної діяльності в реальному секторі промисловості, у тому числі внаслідок посилення нерівності у доступі до новітніх знань, технологій тощо, спричиняє зростання соціальної та політичної напруженості у суспільстві.

Головною метою ІКФ, безумовно, є унеможливлення будь-яких зловживань під час визначення прав і свобод людини в інформаційній сфері. А

розпорошуючи їхній сенс у суспільній свідомості, зокрема, при обґрунтуванні питань доступу до накопиченого в суспільстві *інформаційного ресурсу* (ІР) і пов'язаних з цим понять інформаційного законодавства, таких як «загроза», «інформаційна безпека», інших споріднених питань, таких як: «небезпека», «виклик», «ризик», і, відповідно, «інформаційна загроза», «інформаційна війна», «інформаційне протиборство», «інформаційний тероризм», ми втрачаємо ініціативу при проведенні соціокультурних перетворень [3, с. 25].

Детермінуючий характер інформаційного впливу на особистість, суспільство й державу полягає у трьох основних формах [5; 8; 15]. По-перше, за допомогою вироблення суспільного ідеалу, національної ідеології, абстрактних уявлень про атрибути належного в різних сферах суспільного життя. По-друге, шляхом формування світоглядних уявлень про предмети і відносини, які можна оцінювати крізь призму добра і зла, істини й хибності, краси і неподобства, припустимого і забороненого, справедливого й несправедливого і т. д. По-третє, соціальні цінності входять у психологічну структуру особистості як особистісні цінності – одне з джерел мотивації її поведінки. Саме тому вирішення проблем нерівності, захисту суспільства від інформаційно-психологічних загроз і корупції обумовлює сьогодні процеси формування середнього класу, який ми вважаємо засобом виведення країн із кризи. Згадування тут корупції не випадкове, оскільки вона є однією з головних проблем, від вирішення якої значною мірою залежить якщо не саме існування держави, то щонайменше стратегічний напрям її економічного, політичного та матеріального розвитку [1, с. 236].

Інтегруючи сенс різноманітних наукових підходів і заходів, а також пропозиції практиків щодо розв'язання проблемних питань безпеки, можна виокремити основну загрозу для сталої інформаційно-комунікаційної діяльності – несанкціоноване розкриття джерел національних інформаційних ресурсів та механізмів порушення їхньої цілісності. По-друге, це зростаюча корупція в науково-технічному та освітньому середовищі, яке його обслуговує, а також низька надійність у роботі інформаційно-комунікаційного обладнання. Все це можна відстежити як у сфері науково-освітньої діяльності, так і в процесі організації пропагандистської діяльності влади, що перетворилося в Україні наприкінці ХХ ст. на один із головних чинників ризиків і загроз щодо стабільного розвитку.

Залежно від конкретних умов і цілей суб'єктів інформаційної діяльності, інтересів і завдань, свідомо чи несвідомо інформаційний вплив може бути деструктивним, шкідливим, негативно впливати на особистість і суспільство, на національні інтереси та національну безпеку. З'являється можливість маніпулювати людьми.

Небезпека деструктивного, руйнівного інформаційного впливу на людину і суспільство існувала завжди. В принципі, можна стверджувати, що проблема забезпечення інформаційної безпеки життєдіяльності людини і суспільства є вічною, а не проблемою лише сучасного інформаційно-технічного світу. У сучасному світі під впливом технічного прогресу проблема забезпечення

інформаційної безпеки загострилася і дійсно набула характеру важливого, глобального завдання. Інформаційних небезпек і загроз стало значно більше, наслідки інформаційних впливів стали малопередбачуваними. Усунути інформаційні небезпеки, створити умови, за яких функціонування і розвиток суспільства відбуватимуться за відсутності інформаційних загроз, неможливо. Це ідеальний стан соціальної системи, до якої як до недосяжної мети люди прагнули завжди і скрізь. Цілковита інформаційна безпека існує лише як ідеал.

Внутрішні й зовнішні інформаційні впливи завжди створюють різні ступені загроз безпечному існуванню соціальних суб'єктів. Інформаційна безпека має безпосередній вихід на стан захищеності національних інтересів в інформаційній сфері, доповнюється вказівкою на здатність особистості, суспільства і держави запобігати шкоді життєво важливим інформаційним інтересам, активно протистояти реальним інформаційним загрозам, проводити активну політику забезпечення своїх інтересів.

У сучасному світі, сповненому протиріч, конфліктів, обтяженому безліччю глобальних проблем, насиченому зброєю, розділеному військовими інтересами і блоками, з реальністю інформаційних загроз та інформаційної війни всередині країни і між державами не уникнути. І особистість, і суспільство, і держава постійно знаходяться в стані інформаційної небезпеки.

Умови, за яких виникають інформаційні загрози, чітко не визначені; причини, що породжують їх, численні. Частина з них знаходиться у сфері морально-правової та соціально-політичної свідомості, яка виражається категорією «справедливість». Зміст справедливості виражає вимогу відповідності між реальною значущістю різних індивідів, соціальних груп та їхнім соціальним становищем, між їхніми правами і обов'язками, між діянням і відплатою, працею й винагородою, злочином і покаранням тощо. Невідповідність у цих співвідношеннях свідомість оцінює як несправедливість, що є інформаційною загрозою соціальній стабільності. Люди не хочуть миритися з несправедливістю, яка порушує їхні природні права. Виникає конфлікт інтересів. Одні хочуть відновити справедливість, а інші виступають проти цього, прагнуть зберегти існуючий стан. Практично усі великі імперії, включаючи СРСР, своїм падінням зобов'язані цій обставині. Отже, найважливішою умовою інформаційної безпеки є такий суспільний і державний лад, який базується на принципах соціальної справедливості. А це означає, що інформаційні загрози гніздяться в соціальних умовах життя суспільства.

Сучасне суспільство породжує суперечливі цілі та інтереси, які нерідко спричиняють конфлікти, появу різних інформаційних стратегій і тактик їхнього вирішення. Невміння, нездатність або небажання вирішувати назрілі проблеми негативно впливає на безпеку і є згубним для суспільства. Втім, сам розвиток громадянського суспільства на постіндустріальному, інформаційному етапі створює передумови для подолання відчужених відносин, відчуження праці. Доволі наочно це виявляється у розширенні інформаційної сфери життя суспільства, у розвитку і впровадженні інформаційних технологій, наукомістких виробництв, у яких праця набуде загального, а не відчуженого характеру.

Постійне джерело інформаційних загроз гніздяться й у нерегульованих міжнародних відносинах, міжнародній конкуренції та зіткненні національних інтересів, у войовничості націй, відмінності життєво важливих цілей і інтересів держав [15]. Перебудувати міждержавні відносини досі не вдалося. Локальні війни, міжнародний терор, сепаратистські рухи починаються і супроводжуються інформаційними війнами. В підривному інформаційну діяльність проти інших держав сьогодні включено безліч спецслужб, які володіють значними матеріальними і людськими ресурсами. А це означає, що інформаційна безпека є об'єктом не тільки внутрішньої, а й міжнародної політики. Це боротьба за культуру і взаємну повагу прав і обов'язків у міжнародних відносинах, які дедалі активізуються.

В інформаційній сфері сучасного суспільства розгорнута цілеспрямована й широкомасштабна ворожа діяльність, спрямована на досягнення інформаційної переваги військової стратегії держави (групи держав) шляхом впливу на інформацію та інформаційні системи вірогідного або актуального супротивника за одночасного захисту власної інформації та інформаційних систем. Інформаційна війна як обов'язкова інформаційна компонента кожної звичайної війни, в інформаційному суспільстві набула обрисів окремих, специфічних воєн. Вона має на меті завоювання економічного простору, встановлення конкурентоспроможних моделей бізнесу, підпорядкування країн своєму впливу. В інформаційній війні здійснюють втручання в електронні потоки та електронні системи управління, її складова – розвідувальна війна з максимальним використанням найсучасніших оперативного-організаційних і науково-технічних засобів. Проводиться «кібервійна», не припиняється інформаційно-психологічна війна як метод впливу на сприйняття мотивів реалізації прийнятих рішень. Політична мета будь-якої інформаційної війни – інформаційна залежність формування та розвитку як людських, так і технічних процесів. Ареною «бойових» дій в інформаційних війнах є індивідуальна й суспільна свідомість [11; 14].

Навіть з огляду на те, що в традиції виховання нашого суспільства щодо питань культури, взаємодії з народами інших країн, культур і міжнародними організаціями глибоко успадкована природна делікатність і коректність у поведінці, толерантність у сприйнятті думок, через розвиток засобів комунікації тощо під навалою новітніх знань, поглядів і концепцій вона активно змінюється, а іноді навіть провокує суспільство на протиправні дії. Комунікація, яка передає нам новини, новітні знання, технології та послуги транснаціонального бізнесу, нав'язує гострі дискусії у суспільстві з багатьох питань, і за прогнозованої на початок ХХІ ст. подальшої ескалації політичних, соціально-економічних і екологічних криз наявність стійкої матриці цінностей є принциповою умовою самозбереження нації та її прогресу [7; 19].

Протягом двох десятиліть імпульсами різної сили в нашому суспільстві виникають ініціативи і навіть кампанії щодо необхідності активніше запозичувати досвід США, Китаю, Росії з метою проведення ефективнішої сучасної політики у сфері інформаційно-комунікаційної діяльності. Вони

(імпульси), безумовно, стимулюють владні інституції демонструвати наміри створити цілісне уявлення про стратегію її розвитку в координатах вимог сьогодення. Однак, на жаль, визначаючи завдання на її розробку і формуючи загальні алгоритми розвитку інформаційно-комунікаційного середовища держави, наш законодавець і керівники виконавчої влади внаслідок відсутності в процесі опрацювання концепцій і рішень, не залучають до роботи достатньої кількості інтелектуалів із високим рівнем національної свідомості – власне ресурсом для такої діяльності. Координація їхніх зусиль як інтелектуального ресурсу експертного співтовариства у цій сфері всюди є одним із пріоритетних напрямів формування конкурентоспроможності цінностей, змісту й способу життя сьогодні та у майбутньому. Суттєвою помилкою законодавців і представницької влади було і залишається те, що від вирішення проблем створення надійних механізмів діяльності ІКФ усунено вчених і фахівців із досвідом практичної (інженерної) діяльності, адже сьогодні треба вести мову не про окремі пропагандистські заходи, а про цілісну ІКФ держави у контексті вимог національної та інформаційної безпеки [18]. Тут досвіду роботи фахівців, мобілізованих із приватних ЗМІ недостатньо. Сьогодні, скажімо, вже простежуємо низку симптомів, які сигналізують про те, що стан справ у науково-технічній та освітній сфері, а це – головна складова ІКФ сучасної держави, видається в Україні вкрай загрозливим.

Існуючі у нас концепції розбудови інформаційного суспільства перевантажені низкою застарілих уявлень про інформаційно-комунікаційну взаємодію людей і суспільства, технології організації інформаційно-психологічних впливів на суспільство, корупцію тощо. Вони не відображають, скажімо, того, що в постіндустріальному світі питання корупції пов'язані, передусім, із корупціогенними чинниками при розподілі величезних коштів, які вкладають у створення й розвиток підприємств, так або інакше пов'язаних зі ЗМІ та інформаційними комунікаціями, насамперед тими, які розвивають мережу Internet, опікуються питаннями інформатизації державних установ і навчальних закладів тощо [9; 10]. Величезну корупціогенну складову несуть за собою і процеси міжнародного науково-технічного співробітництва, зокрема придбання (продаж) високотехнологічних виробів (зброї), патентів, ліцензій тощо.

Подібні завдання постають і перед розвиненими країнами-лідерами. Наприклад, за завданням уряду США експертним співтовариством ASIS International розроблений і діє Національний стандарт, що містить вимоги до здатності органів влади й господарюючих суб'єктів управляти в позаштатній обстановці, аж до відключення Інтернету. І ті, й інші повинні мати паспорти готовності, залежно від наявності і якості яких держава вибудовує ліцензійну політику та контрактні відносини у сфері державних закупівель. Здійснюється оцінка рейтингів стресової врівноваженості (стабільності) ста міст США. Авторитетні міжнародні дослідні центри (PIASA та ін.) на замовлення низки країн здійснюють оцінку їхньої сприйнятливості до сучасних викликів і ризиків,

які пов'язано, зокрема, і з розвитком їхньої інформаційно-комунікаційної функції.

Торкаючись питань, пов'язаних із перспективою розвитку і становлення в Україні сучасної ІКФ держави, хотілося б наголосити на значущості двох найважливіших чинників. Перший стосується правових аспектів забезпечення свобод і безпеки наших громадян в інформаційній сфері. Вони надзвичайно важливі, оскільки реалізація права на інформацію і відповідальність за використання інформації як ресурсу в умовах глобалізації економіки має як позитивні, так і негативні наслідки. До останніх слід зачислити підсилення нерівності в доступі до інформації, зокрема, інсайдерської. І це стосується не тільки окремої людини. Друге питання впливає з першого і пов'язане з проблемою адаптації інститутів державної влади і всіх соціальних інститутів суспільства до існуючих у світі методів забезпечення балансу інтересів між усіма учасниками інформаційно-комунікаційної взаємодії, де складність процесів виявлення корупції залежить від складної сукупності гуманітарних і правових механізмів, які діють у державі. Саме тому дискусії і розмови про методи протидії корупції в нашому суспільстві наблизились сьогодні до межі, за якою має відбутись критичне і принципове обговорення набутого досвіду. Безумовно, що питання якості організації такого обговорення залежатиме від здатності національного інформаційно-комунікаційного середовища виконати умови демократичного спілкування влади з народом і фахівцями, а це стане для суспільства серйозним іспитом.

Отже, сьогодні інформація слугує реальним інструментом взаємодії складових і суспільства, і міжнародної спільноти, засобом досягнення компромісів, прийняття узгоджених рішень і взаємовигідних дій на будь-якому рівні. З іншого боку, сучасна інформаційна культура створює віртуальну реальність у глобальному масштабі, що спричиняє зростання масових ілюзій, відводячи від дійсності. Людство стоїть перед величезним проблемним полем інформаційної стихії, що вимагає дослідження, впорядкування і систематизації для подальшої її регламентації.

Інформаційна глобалізація та уніфікація означають поступовий зсув способу життя, культури, темпів і ритму суспільного життя локальних і регіональних спільнот, втрату ними власної ідентичності. У цьому – один з найважливіших проявів сучасної інформаційної революції та породжуваних нею небезпек, спричинених тим, що у вирі велетенської еволюціонуючої міжнародної техносфери «виринає» та розсіюється багатоманітність локальних світів. В умовах активізації міжнародної діяльності в інформаційно-комунікаційній сфері проблема інформаційної безпеки особистості, держави і суспільства принципово актуалізується і потребує, насамперед, комплексного осмислення з урахуванням реалій сьогодення. Крім того, вкрай необхідним є постійний контроль стану безпеки в інформаційній сфері, ранжування загроз за ступенем впливу на національні інтереси, раціональний перерозподіл сил і засобів для нейтралізації загроз. Визначені завдання мають очевидний міждисциплінарний характер, отож для адекватного вирішення розглянутої проблеми необхідною є

розробка методології на філософському рівні для комплексного всебічного розуміння проблем національної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Гвоздецький В.* Зміст та сутність корупції у сучасному світі / В. Гвоздецький // Університетські наукові записки (Часопис Хмельницького університету управління і права). – 2011. – № 1 (37). – С. 234–239.
2. *Дзьобань О. П.* До проблеми визначення місця й ролі інформаційних аспектів безпеки у соціальних процесах / О. П. Дзьобань, О. В. Соснін // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ : зб. наук. ст. – К. : НАУ-друк, 2011. – С. 45–49. – (Серія: Економіка, право, політологія, туризм; вип. 1 (3)).
3. *Дзьобань О. П.* Інформаційна безпека: нові виміри загроз, пов'язаних із інформаційно-комунікаційною діяльністю / О. П. Дзьобань, О. В. Соснін // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії : збірник наукових праць / під ред. В. Г. Воронкової. – Запоріжжя : РВВ ЗДІА, 2015. Вип. 61. – С. 24–34.
4. *Дзьобань О. П.* Інформаційна безпека у проблемному полі соціокультурної реальності : монографія / О. П. Дзьобань. – Х. : Майдан, 2010. – 260 с.
5. *Дзьобань О. П.* Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти : монографія / Дзьобань О. П., Пилипчук В. Г.; [за заг. ред. проф. В. Г. Пилипчука]. – Харків : Майдан, 2011. – 244 с.
6. *Дзьобань О. П.* Інформаційні аспекти безпеки: до проблеми визначення місця й ролі у соціальних процесах / О. П. Дзьобань // Гілея: науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Васькевич. – К. : ВІР УАН, 2011. – Вип. 44. – С. 595–601.
7. *Дзьобань О. П.* Філософія інформаційних комунікацій : монографія / О. П. Дзьобань. – Харків : Майдан, 2012. – 224 с.
8. Інформаційний вплив: теорія і практика прогнозування: монографія / за ред. П. Д. Фролова. – К. : Міленіум, 2011. – 303 с.
9. Корупція і тіньова економіка: політекономічний аспект : монографія / кер. авт. кол. і наук. ред. д-р екон. наук М. В. Фомін. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. – 332 с.
10. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження : монографія / [авт. кол. І. О. Ревак та ін.]. – Л. : ЛьвДУВС, 2011. – 219 с.
11. *Ларина Е. С.* Кибервойны XXI века: о чем умолчал Эдвард Сноуден / Елена Ларина, Владимир Овчинский. – М. : Книжный мир, 2014. – 349 с.
12. Методи, моделі і інформаційні технології в управлінні економічними системами різних рівнів ієрархії : монографія / Бакаєв О. О., Бажан Л. І., Кайдан Л. І., Кравченко Т. Г., Кулик В. В. ; за ред. О. О. Бакаєва. – К. : Логос, 2008. – 127 с.
13. Новітні інформаційні технології і системи в економіці (до Дня науки) : матеріали наук.-практ. конф., 20.05.2009 р. – Ірпінь, 2009. – 120 с.
14. *Паршин С. А.* Кибервойны: реальная угроза национальной безопасности? / С. А. Паршин, Ю. Е. Горбачев, Ю. А. Кожанов. – М. : URSS, 2010. – 93 с.
15. *Пилипчук В. Г.* Інформаційне суспільство: філософсько-правовий вимір : монографія / Пилипчук В. Г., Дзьобань О. П. – Ужгород : ІВА, 2014. – 282 с.
16. *Саєнко В. Г.* Інформаційне забезпечення промислового підприємства на шляху стійкого розвитку економіки : монографія / Саєнко В. Г., Демидова І. А. – Луганськ : Видавництво СНУ ім. В. Даля, 2009. – 372 с.
17. *Санакуєв М. Г.* Соціально-філософський аналіз інформації в системі комунікацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / М. Г. Санакуєв. – Дніпропетровськ, 2015. – 20 с.
18. *Соснін О. В.* До питання організації інноваційного оновлення України / О. В. Соснін // Віче. Громадсько-політичний і теоретичний журнал Верховної Ради України. – 2014. – № 22 (378). – С. 14–19.

19. Соснін О. В. Комунікативна парадигма суспільного розвитку / О. В. Соснін, А. М. Михненко, Л. В. Литвинова. – К. : НАДУ, 2011. – 219 с.

Стаття надійшла до редколегії 21.04.2015

Прийнята до друку 15.05.2015

**INFORMATION SECURITY: NEW DIMENSIONS OF THREATS,
ASSOCIATED WITH THE INTENSIFICATION OF INTERNATIONAL
ACTIVITIES IN INFORMATION AND COMMUNICATION SPHERE**

Aleksandr Dzeban

*Yaroslav Mudryi National Law University,
77, Pushkinskaya Str., Kharkiv, Ukraine, 61024, tel.:(095) 188-72-14,
e-mail: a_dzeban@ukr.net*

Aleksandr Sosnin

*Institute of International Relations of the National Aviation University,
4, Vidradnyi Ave., Kyiv, Ukraine, 03058, tel.:(044) 406-76-80,
e-mail: alvas.sosnin@gmail.com*

It is shown that the increasing influence of external information and communication factors on the development of political and social relations in society requires urgent improvement of quality of implementation of the state's information and communication functions. It is argued that in modern conditions the problem of information security of the individual, state and society fundamentally updated and requires a comprehensive understanding.

Key words: information; communication; information exposure; information threats; information security; international relations.

**ИНФОРМАЦИОННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ: НОВЫЕ ИЗМЕРЕНИЯ УГРОЗ,
СВЯЗАННЫХ С АКТИВИЗАЦИЕЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
В ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОЙ СФЕРЕ**

Александр Дзебань

*Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого,
ул. Пушкинская, 77, г. Харьков, Украина, 61024, тел. (095) 188-72-14,
e-mail: a_dzeban@ukr.net*

Александр Соснин

*Национальный авиационный университет, Институт международных отношений,
Отрадный проспект, 4, г. Киев, Украина, 03058, тел. (044) 406-76-80,
e-mail: alvas.sosnin@gmail.com*

Показано, что растущее влияние внешних информационных и коммуникационных факторов на развитие международных общественно-политических отношений требует срочного повышения качества выполнения государством информационно-коммуникационной функции. Обосновывается, что в современных условиях проблема информационной безопасности личности, общества и государства принципиально актуализируется и требует комплексного осмысления.

Ключевые слова: информация; коммуникации; информационные воздействия; информационные угрозы; информационная безопасность; международные отношения